

Agenda

Bezoekerscentrum De Wulp

zondag 27 april

Open Deurdagen Natuurcentra:
aanvang bij De Wulp is om 9.00 en
14.00 uur.

zondag 27 april

Dauwwandeling met spek en eieren.
Vertrek 7.00 uur Smeethof Bocholt.
Reserveren noodzakelijk, telefoon
(+32) 089 46 39 88.

donderdag 1 mei

Weidevogelwandeling Veldhoven.
Vertrek 14.00 uur parkeerplaats
zusters trappistinnen, Bosheuvelstraat
in Bocholt.

zondag 1 juni

Wandeling Paddendaal en Drie
Bogen. Vertrek 9.00 uur parkeerplaats
kanocclub Neerpelt.

zondag 15 juni

Wandeling Hageven. Vertrek 9.00 uur
De Wulp.

donderdag 26 juni

Vlinderwandeling. Vertrek 14.00 uur
Smeethof Bocholt.

Natuurmonumenten

zondag 13 april

Voorjaarswandeling Plateaux.
Vertrek 10.00 uur werkschuur
Natuurmonumenten Bergeyk.

zondag 18 mei

Orchideeënwandeling Plateaux.
Vertrek 10.00 uur werkschuur
Natuurmonumenten Bergeyk.
Deelname aan beide excursies kost
voor niet-leden van Natuur-
monumenten en Natuurpunt € 2,27
(kinderen t/m 12 jaar € 0,45).

NMC De IJzeren Man

van 1 tot en met 30 april

Expositie 'Tien jaar broedvogelon-
derzoek Nederweert' (NMC).

zondag 6 april

Excursie de Zoom in Nederweert.
Vertrek 7.30 uur, politiebureau Weert
(Vogelwacht en Vrienden der natuur,
Weert).

zondag 20 april

Activiteit 'De imker tussen de bijen'
van 13.00 tot 16.00 uur. Bijenhal
NMC (Imkervereniging
St. Ambrosius).

vanaf 1 mei

Expositie 'Een spin is niet eng'
(NMC).

maandag 9 juni 2003

(tweede pinksterdag)

Wandelexcursie van 9.30 tot 12.30
uur door het Heijkersbroek en De
Krang. Vertrek kerk Ell.

zondag 22 juni

Excursie Kempen~Broek
Itterbeekvallei in Neeritter. Thema:
landschap en flora. Vertrek 9.00 uur,
parkeerterrein NS-station Weert, ter
hoogte van kruising Parallelweg/
Driesveldlaan (IVN Weert e.o.).

Uitnodiging

**Algemene Vergadering
Bezoekerscentrum De Wulp
vzw**

Alle leden van Natuur-
monumenten en Natuurpunt
zijn uitgenodigd op de
Algemene Vergadering op
woensdag 11 juni om 20.00
uur. De bijeenkomst vindt
plaats in Bezoekerscentrum
De Wulp, Tussenstraat 10,
Neerpelt.

Openingstijden

Bezoekerscentrum De Wulp

Tussenstraat 10, B-3910 Neerpelt, België,
telefoon (+32) 011 - 80 26 77, e-mail:
dewulp@skynet.be, internet: www.dewulp.tk
Iedere zaterdag en zondag open van 14.00
tot 18.00 uur. Op maandag gesloten.
Voor groepen na afspraak van dinsdag tot en
met vrijdag.

NMC De IJzeren Man

Geurtsvenweg 4, 6006 SN Weert, Nederland,
telefoon (+31) 0495 - 52 48 93,
fax (+31) 0495 - 66 42 25, e-mail:
t.vandenberkmortel@natuurmonumenten.nl
Internet: www.natuurmonumenten.nl
Tijdens de zomertijd geopend van dinsdag t/m
zondag geopend tussen 13.00 en 17.00 uur en
in de wintertijd tussen 13.00 en 16.00 uur.

Film over vloeiveiden Lommel-Kolonie

De herfsttijloos speelt rol in film.

**Het bevoeiingssysteem van de
Wateringen in Lommel is uniek voor
Europa en zelfs voor de hele wereld.
Natuurpunt Noord-Limburg ijvert al
jaren voor het herstel en het behoud van
deze uitzonderlijke biotoop.**

Filmgroep 18-8 uit Peer heeft een heel jaar
opnamen gemaakt onder leiding van hoofdci-
neast Jos Heynen. Het resultaat is een prachti-
ge documentaire van 35 minuten, getiteld
Rijke waters. De film is met vier andere films
zelfs genomineerd als beste film in een film-
wedstrijd voor historische en documentaire
films! De première van Rijke waters vindt
plaats in Cultureel Centrum De Kom in
Lommel-Kolonie op vrijdag 4 april 2003 om
20.00 uur. De toegang is gratis.

Colofon

Wulpenvlucht is een gezamenlijke kwartaal-
uitgave van Natuurpunt vzw en de Vereniging
Natuurmonumenten. Het wordt gratis
verspreid onder geïnteresseerden.
Voor een abonnement kunt u bellen naar
(035) 655 99 11 (Nederland, Natuurmonu-
menten) of naar (011) 80 26 77 (België,
Bezoekerscentrum De Wulp).

Redactie

Theo van den Berkmortel, Ghis Palmans,
Nicoline van Tiggelen

Eindredactie + v.u.

Van Tiggelen Tekst & Communicatie, Oirschot

Opmaak

Ster design BNO, Eindhoven

Drukwerk

Drukkerij van Drunen, Eindhoven

Wulpenvlucht

Driemaandelijke nieuwsbrief over natuurgebieden van Natuurpunt en de Vereniging Natuurmonumenten rondom Bezoekerscentrum De Wulp.

Nummer 13
april
mei
juni 2003

In dit nummer

Pagina 2
Voorjaarsbloei
Europese habitat-
richtlijn en
Kempen-Broek

Pagina 3
Een woordje met...
Frans Beckers

Pagina 4
Film over vloeivei-
den Lommel-Kolonie

Uitnodiging

Agenda

Sint-Martensheide: en hei werd wei

Bij het horen van de naam Sint-Martensheide denk je aan een paarsgekleurde vlakte met hier en daar een berk. Niets is minder waar. De heide is begin vorige eeuw ontgonnen en werd weide. Slechts één lettertje verschil, maar op het vlak van fauna en flora een hemelsbreed verschil.

Het is nog vroeg als ik met conservator Leo Corstjens het gebied in Bree binnenloop. Wat direct opvalt, is de stilte. De rijm ligt nog op de bramenstruiken. Dit wordt geen gewone wandeling, maar een prikkeldraden-wandeling. De percelen die door Natuurpunt Bree worden beheerd liggen verspreid over het hele gebied en beslaan ruim 30 hectare. We lopen over weiden en langs poelen, laagvlakten, struwelen, houtkanten en veldwegen.

De eerste aankopen dateren van tien jaar geleden. Er werden toen enkele weiden aangekocht voor de grauwe klauwier. Bramenstruiken mochten ongehinderd uitgroeien zodat deze vogel er post kon vatten. Om ruigtezones te krijgen werden ontwateringgreppels in weilanden met prikkeldraad afgezet. Op strategische plaatsen kwamen poelen en laagvlakten. Helaas verdween de klauwier toch. Leo's motto is om samen met de landbouwers het gebied te versterken. Hij heeft begrip voor de boeren die hier vroeger tegen de hei hebben gevochten. Zij zagen

Stiltegebied met bijzonder rijke fauna.

hoe de mooie weiden en akkers werden omgevormd tot slechte stukken, met onkruid en bramen. Inmiddels staan ze achter hem. De weiden worden in samenwerking met de boeren begraaasd door runderen, en waar nodig worden pitrus en bramen teruggedrongen. En de boer... hij ziet die goeie oude tijd met vogels en vlinders terugkomen.

Terwijl de zon warmer wordt, zien we steeds meer dieren: reeën, buizerds, zilverreigers, blauwe kiekendieven, winterkoninkjes en roodborsttapuiten. "Dat is nog maar een beetje van wat hier ooit was", vervolgt Leo. "Begin jaren 70

heb ik hier nog korhanen zien baltsen."

's Zomers is het gebied nóg fraaier. Dan bloeien de waterviolier en waterranonkel. En vaste bewoners als het oranjetipje, de grote weerschijnvlinder en de hagedis zijn dan volop te zien. Als dat geen uitnodiging is... (gp)

Op 18 mei aanstaande is een wandeling door dit gebied met de conservator. Vertrek om 13.45 uur bij de kerk van Beek (gemeente Bree). Denk aan laarzen of stevige wandelschoenen. Meer informatie bij conservator Leo Corstjens, telefoon (+32) 089 46 45 16.

natuurpunt

Redactieadres

Voor België:
Tussenstraat 10
3910 Neerpelt
Voor Nederland:
Postbus 10308
6000 GH Weert

Wulpenvlucht wordt gedrukt
op minder milieubelastend
papier.

Afgiftekantoor 3920

Lommel 1 P209049

Wie er het eerst bij is...

Eigenlijk zit de natuur heel logisch in elkaar, maar toch verwondert die complexiteit ons telkens weer.

Neem nu de voorjaarsbloeiers: elk jaar opnieuw winnen ze de spurt om als eerste van start te kunnen gaan na bijna een jaar niets meer van zich te hebben laten horen.

Nog voor het gras en woekerende kruiden de kans hebben om kleinere planten te overgroeien duiken de eerste tekenen van de lente op. De glimmende, vlezig blaadjes van het speenkruid – lid van de ranonkelfamilie – komen al te voorschijn in het putje van de winter, maar de tere gele bloemen laten nog even op zich wachten. In maart of april kunnen ze hele weiden geel kleuren tijdens een zonnige middag. Onze voorouders wisten al dat de blaadjes van het speenkruid een belangrijke bron waren van vitamine C, maar met het invoeren van citrusvruchten is deze kennis grotendeels verloren gegaan.

Een ander lid van de ranonkelfamilie is de dotterbloem, een uit de kluiten gewassen boterbloem. De mooie, botergele bloemen kunnen wel vijf centimeter groot worden. Je vindt ze alleen aan de

oevers van plassen en sloten en het liefst verscholen in natte bossen.

De overbemesting heeft het aantal plaatsen waar we nog dotterbloemen vinden fel terug gedrongen, maar bij ons zijn ze beter bekend als vijverplant.

Witte klaverzuring. Foto: Marc De Clerck

Veel bekender zijn de sleutelbloemen, waarvan er in onze streken twee soorten bloeien. De slanke en de echte sleutelbloem verkiezen allebei een beetje kalk in de bodem. In onze reservaten vindt je ze dan ook meestal waar kalkrijk water werd gebruikt om de schrale zandgronden te bevoelen voor bemesting.

Maar het is niet enkel geel waar de natuur ons mee verwent: het zachte paars van het bleeksporig bosviooltje en het wit van de bosanemoon en de witte klaverzuring kunnen bossen en houtkanten vrolijk opfleuren.

De lijst van vroegbloeiers kan nog verder uitgebreid worden met sneeuwklokje, muskuskruid, daslook, wilde narcis, ... Eén ding hebben ze allemaal gemeen: ze willen een stapje vóór zijn op de rest van de natuur. Hierdoor kunnen ze volop genieten van het zonlicht, voordat het bladerdek van het bos of de grotere planten alle licht voor zich opeisen en geen rekening meer houden met die stille geboden van een nakende zomer.

Pinksterbloem. Foto: Marc De Clerck

Europese habitatrichtlijn en Kempen~Broek

U kent allemaal het grensoverschrijdend landschap Kempen~Broek. Dit grensoverschrijdend landschap is in 2000, na een lange voorgeschiedenis en met subsidie van de Europese gemeenschap tot stand gekomen. Het omvat dertien natuurgebieden, de 'kamers' van het Kempen~Broek. Zes in Nederland en zeven in België.

Onlangs vernamen de Weerter natuur- en milieuverenigingen dat alle Belgische kamers zijn aange-

meld als habitatgebied terwijl van de Nederlandse kamers alleen de Kruispeel is aangemeld. Afgelopen maand heeft er overleg plaats gehad en daar pleit men dat – in overeenstemming met hetgeen er in België is gedaan – óók alle Nederlandse kamers worden aangemeld als habitatgebied. Het betreft hier naast de Kruispeel de gebieden Weerter- en Boshoverheide, Laurabossen, Kettingdijk, IJzeren Man, Wijffelterbroek, Tungelerwallen en de Stramprooier Heide. Alle

gebieden liggen in de ecologische hoofdstructuur. Ook natuurgebied de Krang nabij Swartbroek zou aan de lijst toegevoegd moeten worden. Nu eens kijken of de verschillende overheden in Kempen~Broek dezelfde beleidslijn volgen. We houden u op de hoogte.

Meer weten over Habitatrichtlijngebieden? Kijk op www.minlnv.nl bij Natura 2000 of www.gisvlaanderen.be.

Een woordje met... Frans Beckers

Frans Beckers was van 1984 tot 1998 burgemeester van de toenmalige gemeente Stramproy. In die hoedanigheid was hij een van de initiatiefnemers van het grensoverschrijdend landschap

Stramprooierbroek e.o., het huidige Kempen~Broek. Wij spraken met hem in Schinnen, waar hij nu als burgemeester de scepter zwaait.

“Ik heb altijd iets met grenzen gehad”

Ter voorbereiding van het gesprek heeft de redactie wat recente informatie over Kempen~Broek toegezonden. Frans Beckers begint het gesprek dan ook vol lof over de bereikte resultaten. “Naar aanleiding van het lustrum ‘150 jaar beide Limburgen’ werd in 1989 het project van potentiële grensoverschrijdende landschappen uit de la gehaald. Vervolgens is de Intergemeentelijke werkgroep Grensoverschrijdend Landschap Stramprooierbroek e.o. geboren. Ik was voorzitter van deze werkgroep. Door de grote gebiedsdekking werd het gehele gebied opgesplitst in afzonderlijke delen, om via de kleinere projecten Europese subsidies binnen te halen”. Over de periode vóór de intentieverklaring in 1989: “Het is een moeizaam proces geweest. In de dertien jaar dat ik als burgemeester actief was in het Midden-Limburgse, hebben we door samenwerking uiteindelijk een achttal gemeentebesturen bereid gevonden om de intentieverklaring te ondertekenen. Die verklaring zorgde er mede voor dat het bewustwordingsproces van verantwoordelijkheid voor het behoud, herstel en beheer van natuur, milieu en landschap bij de gemeenten gestalte kreeg. Naast de gemeente Stramproy vervulden burgemeester en schepenen van de gemeente Kinrooi een belangrijke stimulerende rol. De gemeentelijke herindeling vroeg destijds echter ook veel aandacht en inspanning. Ik vind het plezierig om te horen dat anno 2003 er volop gebruik wordt gemaakt van de beschikbare internationale mogelijkheden en ook dat er een goede afstemming tussen de diverse Vlaamse en Nederlandse gemeenten plaats vindt”.

Frans Beckers: ...grensoverschrijdende samenwerking stimuleren...

Londens Verdrag

Frans vervolgt met een anekdote: “Het Stramprooierbroek, onderdeel van de toenmalige gemeente Stramproy, is in 1839 gescheiden door het Londens Verdrag. Een groot deel van dit natuurgebied ligt nu op Belgisch grondgebied. Door het Londens Verdrag werd ongeveer de helft van het gebied overgedragen aan België. Om de dure heffingen te ontduiken begon de gemeente Stramproy, die privaatrechtelijk eigenaar was gebleven, in 1870 de gronden te verkavelen en verkopen, maar de wegen bleven eigendom van de gemeente. Tot op heden zijn ze eigenlijk nog altijd Nederlands eigendom, met een lengte van 16 km (bos)wegen en 8 km waterwegen. Daarmee heeft de gemeente Weert nog wat eigendom nét over de grens liggen!”

Profijt in Schinnen

Wat heeft zijn ervaring in Stramproy opgeleverd voor zijn verdere loopbaan? “Schinnen is ook een gemeente met dezelfde plattelandsproblematiek als Stramproy.

Het grote landschapspark De Graven bevat de gehele natuur van de gemeente en er wordt gewerkt aan een samenwerking met Duitsland en de gemeente Sittard/Geleen om aaneengesloten eenheden natuur te creëren. Ik heb iets met grenzen. Nabij de Voerstreek in het Zuid-Limburgse Mheer ben ik geboren. En als burgemeester heb ik dus al de nodige ervaringen mogen opdoen in grensoverschrijdende samenwerking. Bij mijn afscheid in Stramproy heb ik in allerlei richtingen geroepen: ‘Jongens, pak het onderwerp rondom het grensoverschrijdend landschap snel over’. Gelukkig gebeurt dit nu ook!”

Favoriete plekje.

Favoriet plekje

Op de vraag naar zijn meest favoriete plekje hoeft Frans maar kort na te denken: “Dat ligt in België, in de buurt van grenspaal 160: een hekje net over de A-beek geeft toegang tot het vogelbroedgebied van de Wielewaal tot aan de Luysen. Dit natte uitgestrekte natuurgebied doet mij aan Scandinavië denken. Echt heel bijzonder!”

Frans wil graag Hubert Brouns, burgemeester van de gemeente Kinrooi, aanwijzen voor het volgende interview.